

Elektronický archiv Mladé Fronty DNES spravovaný společností NEWTON Media, a.s.
http://mfdnes.newtonit.cz

Datum: 04.01.2008

Autor: MARTIN JIROUŠEK

Zdroj: Mladá fronta DNES

Strana: 05

Rubrika: Kultura - kraj Moravskoslezský

roč. 19, č. 3, s. [c]5

Aréna uvede Taboriho opus

Ivan Krejčí v Komorní scéně Aréna inscenuje hru o podobnosti divadla, holocaustu a stvoření světa

Ostrava - Goldbergovskou variací, premiéru inscenace dramatu z pera fascinující a kontroverzní osobnosti německy píšícího dramatika George Taboriho, připravuje na sobotní premiéru ostravské divadlo Komorní scéna Aréna. Kus, který se v Ostravě ještě nikdy nehrál, nabízí velkolepé podobenství i hořký humor v souvislosti s životem, tvorbou a také vyhlazením židů během 2. světové války.

„Je to taková podivná hra o divadle a o stvoření světa. Hrdiny příběhu jsou režisér a herci, kteří svým chováním nabízejí paralelu mezi Bohem a lidmi,“ vysvětluje režisér inscenace Ivan Krejčí. Děj Goldbergovských variací se odehrává v současnosti v Jeruzalémě, kde režisér Mr. Jay dostane za úkol inscenovat Bibli. „Jedná se vlastně o nepřetržitý dialog Mr. Jaye a jeho asistenta Goldberga. Přitom se na přetřes dostávají otázky, proč nastaly v dějinách události, které již nelze odestát. Důležitý je vztah k židovské tématice, protože Tabori vypráví o rovném vztahu k Bohu. Člověk se ptá a Bůh odpovídá, u křesťanů je to jinak, ti jen prosí,“ vysvětluje dramaturg inscenace Tomáš Vůjtek.

Zajímavé je herecké obsazení obou hlavních postav dramatu. V roli režiséra a pomyslného stvořitele vystoupí pohostinně Jan Fišar z Národního divadla moravskoslezského. „Zdál se mi ideální pro ztělesnění jisté dvojznačnosti, která je pro Taboriho text typická,“ vysvětluje Ivan Krejčí výběr herce. Ona dvojznačnost souvisí s ironií, se kterou Taboriho text tak výsostně pracuje. „Ironie, tvrdost názoru a přesnost v myšlení u nás není až tak pěstována. Při inscenování Taboriho nás čekala dlouhá cesta k ostrému dialogu, což je těžká práce, protože nejde o ždímání citů, ale o to, aby byl text pravdivý. A jak říká Mr. Jay, pravda je vždycky nevkusná,“ dodává Ivan Krejčí.

V roli asistenta Goldberga vystoupí jeden z nejzajímavějších členů souboru Arény René Šmotek, který tak po dlouhé době dostane příležitost ztvárnit opravdu velkou roli.

Podle tvůrců inscenace jsou Goldbergovy variace především o nutnosti kladení otázek a o samotném principu či systému opakování. Šílenost opakování souvisí i s fenoménem koncentračních táborů, na které Tabori naráží a do nichž si herci vyjeli na poznávací exkurzi, aby jejich hra získala důležitý rozměr realističnosti. „Je to tabuizovaný příběh s černým humorem. Obsahuje spoustu pasáží, při kterých člověka mrazí, byť se jim směje,“ shrnují Taboriho text režisér i dramaturg.

George Tabori se od soboty bude hrát na ostravském divadle podruhé, protože v Národním divadle moravskoslezském již delší dobu slaví úspěch komorní inscenace Juraje Deáka Mein Kampf. Inscenační tým Goldbergovských variací si vybral překlad Josefa Balvína, scénu a kostýmy navrhla Lucie Loosová. Na hudební spolupráci se podílí Nikos Engonidis a Eva Dřízgová - Jirušová. premiéra bude v 18.30 hodin.

Foto popis| GOLDBERGOVSKÁ VARIACE. Divadlo Komorní scéna Aréna uvede hru Goldbergovská variace.
Foto autor| FOTO: MAFA - ALEXANDR SATINSKÝ

Regionální mutace| Mladá fronta DNES - severní Morava a Slezsko

NEWTON Media, a.s. Copyright (c) 2008
Zdrojem zpráv je MFDNES MAFRA, a.s. Copyright (c) 2008

Elektronický archiv Mladé Fronty DNES spravovaný společností NEWTON Media, a.s.
<http://mfdnes.newtonit.cz>

Datum: 28.12.2007

Autor: (mao)

Zdroj: Mladá fronta DNES, r. 18, č. 300, s. [B]5

Strana: 05

Goldbergovské variace v Aréně

DIVADLO

První divadelní premiérou na Ostravsku se stane inscenace Taboriho hry Goldbergovské variace v ostravském divadle Komorní scéna Aréna. Světoznámý dramatik 20. století Tabori byl původem maďarský Žid a ve svých hrách svérázným způsobem účtuje s pohnutými dějinami 20. století včetně holocaustu. Režie se ujme umělecký šéf Arény Ivan Krejčí. Premiéra se koná příští sobotu v 18.30 hodin.

Regionální mutace | Mladá fronta DNES / ^{- příloha:} severní Morava a Slezsko

NEWTON Media, a.s. Copyright (c) 2007
Zdrojem zpráv je MFDNES, MAFRA, a.s. Copyright (c) 2007

KOMORNÍ SCÉNA ARÉNA GOLDBERGOVSKÉ VARIACE

23. 1. 2008

OSTRAVA → WWW.DIVADLOARENA.CZ → REŽIE: IVAN KREJČÍ

Stvoření světa v textu George Taboriho je pojato jako stvoření divadelní inscenace, a tak se zde objevuje oblíbený princip divadla na divadle. Přes první krůčky (oddělení světla od tmy nebo vyhnání z ráje) se postupně klade důraz na osud židovského národa v dějinách, jehož stále živý obraz je zde přítomněn další rovinou – holocaustem. Celý text je prošpikován nekonečným množstvím odkazů, a to nejen na bibli, a z toho všeho si Tabori s výsostnou ironií utahuje. Při inscenování je důležité správné přečtení textu ze strany režiséra a také obsazení dvou hlavních rolí – obojí se v Aréně náležitě povedlo.

PATRIK HRONEK

Ripav č. 3, 14. 1. 2008, s. 61

V říši už ne úplně mohoucího všemohoucího

Bachovy Goldbergovské variace z dílny loni zesnulého věčného žida Georga Taboriho

Jiří P. Kříž

Za první divadelní premiérou roku 2008 bylo třeba zajet do Ostravy.

Goldbergovské variace Georga Taboriho neměly ovšem vliv na pozitivní silvestrovská předsevzetí zle-nivělých kritiků. Na sobotní premiéru jich přišlo jako prstů na

RECENZE

obou rukou, ovšem s osmi amputovanými. Omlouvá je, že jeden z velkých kousků věčného Žida (1914–2007) mohli vidět už v Divadle v Dlouhé a v Liberci. Přišli ale o Variace nejlepší, v Aréně v režii Ivana Krejčího, který táhne káru šéfování jednoho z nejlepších českých divadel do třetího znamení-ého roku.

Jsem Žid a zdrav

V Ostravě není Tabori nováčkem. V Národním di-

vadle sklídl úspěch jeho Mein Kampf podle fýrera Hitlera. Nemenší ironie provází Kanibaly a Goldbergovské variace. Ty jsou polemikou biblického Stvořitele personifikovaného do postavy průměrného režiséra Jaye, s pochybami o sobě samém, s paměti lidí, které život obohatil o zkušenost holocaustu.

Se sarkasmem vlastním jen židovské sebeironii čelící od věků pogromům a nenávisti živočišného druhu člověka nerozumného vzniká na scéně podobnoství o našem žití ve světě, jehož pahodnoty se stupňují od pokleslého šoubyznysu až k stupiditě reality show.

Co Krejčího inscenace vypovídá, je strhující, sarkastický pohled na tvůrčí proces konturovaný zkušeností, pojmenovatelnou nej-

Foto PRÁVO – Jiří P. Kříž

Jan Fišar (režisér Mr. Jay), René Šmotek (asistent Goldberg), Alena Sasinová-Polarczyk (Ernestina van Veenová).

lépe odpovědí na otázku: Jak se vám vede? Jsem Žid a zdrav.

Zlaté tele osudu

Ukázalo se být šťastnou variantou přizvat k herecké spolupráci Jana Fišara z NDM. Jeho režisér Jay je manipulátorem cizích osudů, přičemž ten jeho mu proklouzává mezi prsty. Hrůzy nacistických lágrů prožívá pod jhem režisérského stvořitelství asistent Goldberg – René Šmotek v jedné ze svých nejlepších rolí.

Ti dva jsou obklopeni lidovým skepticismem uklížečky Moppové (Dana Fialková), rozmazleně panovačnou Tormentinou Superstar (Tereza Dočkalová), do kápa ženských věznic stylizované van Veenové (Alena Sasinová-Polarczyk), hochy uskupeními do The Sodoma Gomora (Josef Kaluža, Michal Moučka, Marek Císovský) a Zlatým teletem...

Groteska, při které mrazí.

George Tabori

Goldbergovské variace

Komorní scéna Aréna Ostrava

Jan Kerbr
 redaktor
 Divadelních
 novin

S komplikovanou filozofickou disputací se v Aréně vyrovnali formou přirozeného jevištního tvaru. Biblické odkazy prokládané reflexí neradostných židovských dějin se snoubí se sarkastickými úvahami o divadelním provozu. Reprezentanti dialogického principu jsou úctyhodně zpodobněni Janem Fišarem a René Šmotkem.

Josef Herman
 redaktor
 Divadelních
 novin

Chytré variace na biblické téma. Spíš nežli je na jevišti ukazovat je třeba v jemných intonačních valérech postihnout složité kombinace textu. A to ústřední herci výtečně činí: hostující Jan Fišar takovou příležitost nedostal už dlouho a René Šmotek dosud nikdy. Aréně se v poslední době daří, na co sáhne.

Luboš Mareček
 redaktor
 MF DNES

Zajímavá inscenace patří skvostným výkonům Jana Fišara a René Šmotka, kteří v kouzelném kontrastu suveréna a tichého smířlivého slouhy předvádějí celou biblickou dějepravu. Hraje se o holokaustu, ukřížování, ale ke slovu v Krejčího inscenaci přijde také zatraceně černý, ale účinný humor.

MF DNES
 15. 3. 2005, s. 2/17

Elektronický archiv deníku PRÁVO spravovaný společností NEWTON Media, a.s.
<http://pravo.newtonif.cz>

Datum: 03.01.2008

Autor: Aleš Honus

Zdroj: Právo

Strana: 12

Rubrika: Severní Morava a Slezsko

roč. 18, č. 2

pril.

Aréna slaví nový rok premiérou

Zbrusu novou inscenací Goldbergovské variace od maďarského autora George Taboriho zahájí rok 2008 Komorní scéna Aréna v Ostravě. Premiéra hry, která se svým tématem dotýká holocaustu Židů, je připravena na sobotu od 18.30 hodin.

„Je to hra o divadle a o stvoření světa. Přináší jistý obraz stvoření, kde vztah mezi režisérem a herci působí jako paralela vztahu mezi bohem a lidmi. Ve hře se kladou jisté otázky, proč v dějinách nastaly určité události,“ řekl režisér a umělecký šéf Arény Ivan Krejčí. Dodal, že autor tyto otázky klade velmi osobním a uvěřitelným způsobem – jeho otec a další příbuzní zahynuli v koncentračních táborech. Podle inscenátorů je hra i přes závažnost textu komedií, byť je Taboriho humor velmi svérázný a ironický.

Velmi výraznou součástí nové inscenace budou téměř 300 let staré Goldbergovské variace J. S. Bacha, které daly hře i název. Bach napsal jedno ze svých vrcholných děl pro hraběte Hermana Karla von Keyserlinga a název odvodil od jména svého žáka Johanna Goldberga.

Ten v hraběcích službách skladby přehrával po nocích, neboť hrabě trpěl nespavostí. Jméno Goldberg dal Tabori i jedné z postav své stejnojmenné hry.

V ústřední roli režiséra a stvořitele jménem Mr. Jay bude v Aréně hostovat Jan Fišar z Národního divadla moravskoslezského. „Zdalo se mi, že by mohl být ideální Mr. Jay,“ řekl Krejčí.

V dalších rolích budou účinkovat René Šmotek, Dana Fialková, Tereza Dočkalová, Alena Sasínová-Polarczyk, Josef Kaluža, Michal Moučka a Marek Cisovský.

Regionální mutace| Právo - Severní Morava